راپورت

یک سال گذشته با تعامل سپری شد

ایران- «آژانس» در مسیر گام نهایی

نیلوفر منصوریان

هوای مذاکرات ایران و ۱+ ۵ هم مثل تابستان ایران، داغ است. گفت‌وگوها در پس‌پرده در جریان است و همه چشم‌ها یک‌بار دیگر به حاشیه مجمع عمومی سازمان‌ملل دوخته شده است. همین سال گذشته بود که گفت‌وگوهای حاشیه‌ای شصت‌وهفتمین اجلاس سازمان‌ملل در نیویورک، مقدمه‌ای برای بازشدن باب گفت‌وگوها درباره پرونده هسته‌ای ایران شد و حالا قرار است یک‌بار دیگر حاشیه این اجلاس به محلی برای ادامه مذاکرات هسته‌ای ایران و ۱+۵ تبدیل شود. اما در کنار گفت‌وگوهای ایران و ۱+۵، ایران و «آژانس» بین‌المللی انرژی اتمی به مذاکرات خود برخلاف سال‌های گذشته سرعت بخشیده‌اند؛ تسریعی که می‌تواند مذاکرات آذرماه ایران و ۱+۵ را به توافق نزدیک‌تر کند. سفر هفته گذشته یوکیا آمانو به‌عنوان پنجمین مدیرکل «آژانس» بین‌المللی انرژی اتمی به تهران و دیدارهایش با مقامات بلندپایه ایرانی نیز در همین راستا ارزیابی می‌شود. با روی‌کارآمدن دولت یازدهم، تلاش‌ها برای حل پرونده هسته‌ای ایران آغاز شد و در همین راستا ایران سال گذشته همزمان با مذاکرات خود با گروه ۱+ ۵ مذاکراتش را برای رفع نگرانی‌های «آژانس» بین‌المللی انرژی اتمی درخصوص ماهیت برنامه هسته‌ای ایران آغاز کرد؛ مذاکراتی که چیزی از مذاکرات هسته‌ای کم نداشته و به همان شدت، داغ و پرتب‌وتاب برگزار شده است. در چارچوب همین مذاکرات بود که یوکیا آمانو ۶۵ساله، آبان‌ماه سال گذشته برای اولین‌بار در دولت حسن روحانی به ایران سفر کرد. هرچند به‌دلیل کوتاه‌بودن سفرش دیداری با روحانی نداشت اما در جریان این سفر، ایران و «آژانس» بیانیه مشترکی را امضا کردند که براساس آن، قرار شد ایران شش اقدام عملی در راستای این بیانیه انجام دهد. این موضوع به اندازه‌ای اهمیت داشت که بلافاصله در رسانه‌های جهان بازتاب یافت و از آن به‌عنوان گام‌های عملی ایران برای حل پرونده هسته‌ای‌اش یاد کردند. درواقع «آژانس» بین‌المللی انرژی اتمی طی یک‌سال گذشته، همگام با مذاکرات هسته‌ای ایران و ۱+۵ در روند مذاکرات، نقش مهمی ایفا کرده است و با گزارش‌های مثبتی که در مورد همکاری ایران بر اساس توافق ژنو ارایه کرده بر پیشبرد مذاکرات هسته‌ای تاثیر قابل‌توجهی گذاشته است. اولین گزارش آژانس بین‌المللی انرژی اتمی که ...

گفتاری از برات قبادیان، معاون پیشین سازمان انرژی اتمی و استاد دانشگاه تربیت‌مدرس

ایران، آژانس و فناوری صلح‌آمیز هسته‌ای

ارتباط ایران و سازمان انرژی اتمی به‌عنوان نهاد مرتبط با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در دوران اصلاحات، جلوگیری از خروج پرونده ایران از چارچوب شورای حکام آژانس اتمی بود. تجربه نشان داده است که اگرچه رفتن پرونده کشورها به شورای امنیت، اتفاقی ساده است اما خارج‌شدن از شورایی که در آن، قدرت‌ها به شکل مستقیم تصمیم‌گیر هستند، موضوعی بس دشوار است. در آن مقطع به‌دلیل آگاهی نسبت به هزینه‌های فراوان طرح پرونده هسته‌ای ایران در شورای امنیت، تمایل داشتیم مسایل میان ما و آژانس در چارچوب این نهاد بین‌المللی حل‌وفصل شود و رییس‌جمهور دوران اصلاحات، روزهای پس از آن را می‌دید که می‌گفت، خط قرمز من و دولتم، نرفتن پرونده ایران از آژانس به نهاد بالادستی آن یعنی شورای امنیت است. با نظر به اهمیت این ایده، تا پایان دولت اصلاحات، این اتفاق رخ نداد و آژانس، کانون همه رایزنی‌ها پیرامون این مساله بود. اما متاسفانه این روند در دولت نهم، تغییر وضعیت داد و شورای حکام به اتفاق آرا، تصمیم به ارسال پرونده ایران به شورای امنیت گرفت. اگرچه موضوع ...

از پیامدهای طرح پرونده ایران در شورای امنیت نیز همین مشکل است که ما برای تامین سوخت رآکتور تحقیقاتی تهران به راحتی و همچون کشورهای دیگر نمی‌توانیم نیاز خود را تامین کنیم. البته بحث دیگری نیز در این میان مطرح است که می‌گوید، تا زمانی که پرونده ما در شورای امنیت سازمان ملل مطرح نشده بود سوخت رآکتور تحقیقاتی تهران به راحتی در اختیار ایران قرار می‌گرفت اما حال در زمان تحریم که به ما می‌گویند بنزین شما را تامین نمی‌کنیم نباید انتظار داشته باشیم که سوخت هسته‌ای ما تامین شود. شاید در یک گفتمان عادی این امر امکان‌پذیر بود اما پس از تحریم‌ها اوضاع تغییر پیدا کرده است. البته همه امیدوار هستیم در سایه تلاش‌های تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای در یک‌سال اخیر در گفت‌وگوهای موثر با گروه ۱+۵ اتفاقاتی رخ دهد که جریان را از وضعیت فعلی آن خارج کند.

اتهامات بی‌اساس به تیم مذاکره‌کننده دوران اصلاحات:

اتهام‌زنی و نسبت‌دادن موارد خلاف واقع به تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای دوران اصلاحات و تصمیمات کلان کشور، در هشت‌سال ...

...

انرژی است. مشکل اصلی ما در حال حاضر کمبود دانش فنی برای تبدیل این انرژی‌ها به سوخت است. اگر ما منابع تجدیدپذیر انرژی برای تولید برق می‌خواهیم می‌توانیم آن را از خورشید تامین کنیم. کشورها با سرمایه‌گذاری در بحث تغییر و توسعه، انرژی مورد نیاز خود را از علوم پایه به کاربردی تبدیل کرده‌اند و از آن برای تولید برق استفاده می‌کنند.

ادامه در صفحه ۹

صادق خرازی در گفت‌وگو با «شرق» روایت کرد

ناگفته‌های روابط ایران و «آژانس»

برادعی و آمانو؛ مدیران کلی که نامشان را زیاد شنیده‌ایم

۱۲سال رابطه ایران و «آژانس»

حسین سخندان: ۲۱شهریور۸۲؛ خروج اعتراض‌آمیز نماینده دایم ایران در آژانس بین‌المللی از جلسه شورای حکام؛ روزی که همگان، چهره آرام علی‌اکبر صالحی، استاد ارشد فیزیک دانشگاه صنعتی‌شریف که از سوی سازمان انرژی اتمی ایران به‌عنوان نماینده در آژانس برگزیده شده بود را در هم کشیده دیدند. شاید از همان روز بود که مسوولان ارشد کشور درباره وضعیت پرونده هسته‌ای ایران، «احساس خطر» ...

تدبیر داشت. اینکه شما این انتقاد را مطرح می‌کنید که از ابتدا باید مساله جدی‌تر گرفته می‌شد، شاید امروز، وارد باشد اما به‌نظر من در آن مقطع، خیلی عجیب‌وغریب نبود. ۱۱سال پیش، این مساله به آن معنا عمق نداشت و البته ما نیز تجربه درگیری دیپلماتیک در این سطح و با این دربرگیری را نداشتیم. اتفاقا این توان و پتانسیل دیپلمات‌های ما را نشان داد که با وجود نوبودن موضوع و اینکه سابقه مذاکره در ...

زاویه

ارجاع سیاسی

رضا امراللهی
رییس اسبق سازمان انرژی اتمی ایران

روابط ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در سیر حرکت مذاکرات هسته‌ای دارای اهمیت خاصی است. تعامل ایران و آژانس پس از پیروزی انقلاب اسلامی مراحل مختلفی را پشت‌سر گذاشته است. ریاست سازمان انرژی اتمی در طی سال‌های ۱۳۶۰ تا ۱۳۷۶ برعهده رضا امراللهی بوده است. وی در یادداشتی برای «شرق» درباره روابط ایران و آژانس در دوران مدیریت خود بر سازمان انرژی اتمی می‌گوید.

در مقطع ریاست سازمان انرژی اتمی، ما بهترین و متخصص‌ترین دانشمندان و حقوقدانان را در سازمان به‌کار گرفته بودیم تا در رابطه با آژانس بهترین‌ها روی کار باشند. ایران در آن دوران نیز بر پایه و چارچوب اساسنامه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و معاهده منع گسترش تسلیحات هسته‌ای حرکت کرده و همه بندها را رعایت می‌کرد.

اساسنامه آژانس حق و تکلیف‌هایی را برای کشورها تعیین کرده ...

...

سوی ایران مشاهده نشده است و ارسال پرونده ایران به شورای امنیت یک اقدام سیاسی بود که حتی البرادعی، مدیرکل وقت آژانس بر آن تاکید و اظهار کرد که من موضوع شما را به شورای امنیت ارجاع ندادم و شورای حکام یک تصمیم سیاسی گرفت.

ادامه از صفحه ۸

ایران، آژانس و فناوری صلح‌آمیز هسته‌ای

در بسیاری از کشورها چون چین با جمعیت بیش از یک‌میلیاردنفر علاوه‌بر نفت وارداتی از ایران، سرمایه‌گذاری‌های فراوانی روی تبدیل انرژی خورشید به سوخت صورت گرفته است. به‌هرحال کشورهای مختلف بر اساس منابعی که دارند به استفاده از انرژی‌های مختلف رو آورده‌اند؛ چه زیست توده که از پسماندهای طبیعی به وجود می‌آید و چه انرژی هسته‌ای. نباید تنها خود را منحصر به تولید انرژی هسته‌ای کنیم چون این انرژی تجدیدپذیر نیست در صورتی که زیست توده که از گیاهان و جانداران خشکی و دریا به دست می‌آید تجدیدپذیر است. می‌توانیم شکل مایع زیست توده را جایگزین بنزین و گازوییل کنیم. ...